

ВАЛАСЕВІЧ МІХАІЛ ФЕЛІКСАВІЧ



У старых Раклішках, што знаходзяцца над ракой Сальчой, на краі чароўнай Рудніцкай пушчы 8 верасня 1925 года нарадзіўся Міхал Валасевіч. Гэтыя землі ў той час уваходзілі ў Навагрудскае ваяводства 2-ой Рэчы Паспалітай.

Сям'я Валасевіча была вялікай — акрамя Міхала было яшчэ тры браты: Ян, Фелікс, Казімір. Бацькі былі небагатыя, валодалі 4 га зямлі. Гэтага было недастаткова, каб жыць заможна, вучыць дзяцей. Бацька Міхала працаваў лесніком у пана Гувельда. У свой час ён сам хацеў вучыцца, але магчымасці не было, таму ён прыклаў усе намаганні, каб вучыліся дзеці. Міхал спачатку вучыўся ў пачатковай школе ў Старых Раклішках. Ён быў здольным вучнем, марыў атрымаць адукацыю, але ведаў, што магчымасцей далей вучыцца не будзе. Яшчэ ў маленстве ў Міхала быў любімы занятак: у вольную хвіліну ён чытаў, назіраў за з'явамі прыроды, пісаў вершы, спяваў песні. Ужо тады яго вершы ведалі ўсе дзеці іх невялікай вёсачкі.

Мара вучыцца далей не пакідала Міхала і дапамагла яе ажыццявіць любімая цётка, сястра бацькі, якая жыла ў Вільні. Яна не мела сваіх дзяцей і ўзяла да сябе Міхала. Там, у Вільні, ён вучыўся ў школе №17.

Другая сусветная вайна не дала магчымасці прадоўжыць вучобу. Прышлося вярнуцца ў родную вёску. К таму часу бацька Міхала памёр, і трэба было дапамагаць маці. Працаваць прыходзілася зранку да самай ночы. Работы было шмат на сваёй гаспадарцы, а яшчэ трэба было наймацца, каб атрымаць дадатковы заробак і паставіць на ногі малодшых братоў.

Ішоў 1941 год. Час быў вельмі цяжкі, давялося зведаць і голад, і холад.

У 1948 годзе М. Валасевіч пераехаў жыць у Беняконі. Тут ён пачаў працаваць у касцёле, дапамагаў арганісту пры правядзенні службы. Сам ён умеў іграць на гармоніку, а арганіст Павел Балюль вучыў яго іграць на фізгармоніі, пазней — на аргане. У Беняконскім касцёле быў цудоўны арган і Міхал цэлымі днямі прападаў там, вучыўся іграць. І навучыўся... Усе сваё астатняе жыццё звязаў з гэтым інструментам. Ігра на аргане — гэта для душы, і для душы ён пісаў вершы.

Працаваў Міхал Валасевіч у Вільні. У яго абавязак уваходзіла прымаць дары лесу(так ён называў сваю працу). Работа спрыяла злучэнню з прыродай, пазнанню яе сакрэтаў, а таксама людзей, таямнічых гісторый, аб якіх ведалі нямногія. Гэты этап жыцця вызначыў асноўныя накірункі ў яго далейшым лёсе.



Важным момантам у яго жыцці было знаёмства са старой жанчынай М. Шчэрба, якая ў дзяцінстве служыла ў маёнтку Путкамераў у Большніках. Яна асабіста ведала Марылю Верашчаку, па мужу Путкамер. Успаміны і аповяд старой жанчыны выклікалі ў сэрцы маладога Міхала вялікую цікавасць да лёсаў Адама і

Марылі. Так нарадзіўся пажыццёвы культ гэтых асоб, і гэта стала штуршком да паэтычнай творчасці Валасевіча.

Значны ўплыў аказала на Міхала яго будучая жонка — Леакадзія Басарэўская. Яна жыла ў в. Бражэлыцы, часта прыходзіла ў касцёл, дзе па выхадных днях на аргане іграў М. Валасевіч. Ён прысвяціў ёй шмат вершаў, сярод якіх вершы-прызнанні ў каханні.

Другі накірунак дзейнасці Міхала звязаны з літаратурным аб'яднаннем “Czerwony Sztandar”. З 1989 года паэт пачаў друкаваць свае творы ў мясцовых польскіх часопісах. Дзякуючы дапамозе сяброў, якія жылі ў Познані, Варшаве, Кракаве, зборнікі яго паэзіі былі выдадзены ў Польшчы. Першы зборнік “Песня з Усходу” быў надрукаваны Варшаўскім Таварыствам Усходніх Крэсаў. У 80-ых гадах яго вершы надрукаваны ў анталогіі польскамоўных паэтаў Літвы ў выдавецтве “Sviesa”, пазней у Познані былі надрукаваны “Бярозка Марылі”(1992 год), “Шэпты каменя”(1999 год), “Коні Беня”(1999 год).

Міхал Валасевіч падтрымліваў цесныя сувязі з вядомымі людзьмі: В. Варэнічам з Інстытуту мовазнаўства пры Акадэміі навук Беларусі, Барбарай Ваховіч, якая ў сваіх кнігах “Ты ёсць як здароўе”, “Цябе адну кахаю”, пісала аб творчасці Валасевіча.

Феномен М. Валасевіча заключаўся ў тым, што паэзія была для яго формай штодзённых імправізаваных размоў. Шмат твораў не захавалася, а некаторыя — не надрукаваны. Рукапісныя вершы ён дарыў сябрам. Міхал жыў паэзіяй кожны дзень, асабліва паэзіяй А. Міцкевіча.

Частымі яго гасцямі былі журналісты. Паэт ім часамі расказваў пра Адама і Марылю, чытаў свае вершы, якія ведаў на памяць. Тэматыка яго творчасці разнастайная. Сустрэкаюцца жартоўныя вершы, філасофскія разважанні аб жыцці.

За сваю творчасць Міхал Валасевіч атрымаў у чэрвені 1998 года “Дыплом Ушанавання” ад генеральнага консула Польшчы Селівестара Шостака, які падпісаны міністрам замежных спраў Польшчы.

Памёр Міхал Валасевіч раптоўна з 10 на 11 студзеня 2004 года. Яго імя занесена ў кнігу “Памяць” у раздзел “Знакамітыя людзі Воранаўскага раёна”.

Бібліяграфія:

Памяць: гісторыка-дакументальная хроніка Воранаўскага раёна / рэд.кал.: Г.П.Пашкоў (гал. Рэд.) і інш.; маст. Э.Э.Жакевіч. – Мінск: БелЭн, 2004. – С. 496.